

Naftalin

Heltai-bohózat májusra

Zongorahang veri föl a csendet. Az orchesterből Maklár László, a szanok hangulatos kísérője, enyhe fényű kislámpa mellől, telitorokból szólítgatja Sándor Lajos kellemes színpadszalonjába a szereplőket. (A taps el-elnyomja a konferanszot, Maklár berekedhet a májusi előadásokon, mikrofonnal lehetne elejét venni.) Melis Gábor, a lassú észjárású fess férj és Déry Mária, a gyors észjárású, kikapós fiatalasszony lejt át a színen karöltve, Király Levente sasszézik utánuk (az előadás motorja: kifent-kikent snájdig szivrabló, és reggelitornász, valóságos akrobata). A hűvös kiállítás, de megértő mama, Fogarassy Mária oldalán Mária József, pénzfőszámoló-művész, orvos és a nyári szerelem betege. A „delutáni színeszőnő” Krasznó Klári, aki többször is fölváltja Király Leventét a naftalinos szekrényben. Bányász Ilona elhítteti, hogy Kabóczánának soha sincs későn a szerelem, B. Déry Mária és Egervári Klára amolyan „tündérlaki rossz lányok”. Marosi Károly gumikötél-idegzetű házmeszter, úgy hordozza foglalkozásának jelképét, a vécepumpát, mint királyok a jogart. Kapronczy Konter László raccolja ügyesen, Herczeg Zsolt asszisztál hozzá.

A színpadi humor egyik legbiztosabb rekvizituma a telefon, a másik a szekrény. Heltai Jenő moly nem rágta, kissé naftalinszagú bohózat (mely előreláthatóan Szegeden is begyűjti a közönségzavazatokat) a szekrényt választotta. Ide menekítik a szerelemszédát eltévesztő Laboda Pétert, és a rossz passzot kifogó Patkány Etust, akikre Heltai mindig akkur kopogtat, ha a bűjtők nincsenek kéznél. Ebből fakad a tévedések vígjátéka, melynek szépséghibája, hogy a véletekig hajszolt látszathelyzetekben soha sincs valóságkontroll, így a megoldás is absztrakt: nőnek nézik a férfit, és viszont. Két összefényképezett családi háromszög sarkai körül játszanak szembekötődött, nai-

Hernádi Oszkár felvétele

Bonyodalom a szekrény előtt, Melis Gábor, Király Levente és Mária József közreműködésével.

vul és oly ártatlanul, hogy semmit sem lehet komolyan venni, a laza polgári erkölcs penészillatát sem. A rendezők — Sándor János és Bagó László — rátaláltak az egyetlen lehetséges formára, amivel majd hét évtizednyiről idementethető Heltai le-tűnt figurái: a groteszkre. Így aztán a szereplők ráját-szanak a szövegre, kívülről

bújnak dr. Gulyás Árpádné és Mezerits László jelmezeibe, úgy mulatnak a föl-vállalt szerepeken, hogy a közönségnek is hagynak nevetnivalót. Csak a Szirmai Albert zenéjével született szanok varázsos levegőjét érzik még kevesen.

Aki szórakozni akar, nézze meg a Naftalint!

Nikolényi István

Moszkvai zenetanárok Szegeden

Közel harminc tagú, moszkvai zeneiskolai tanárokból álló csoport tett látogatást hétfőn a szegedi Liszt Ferenc Zeneiskolában. Tizenkét napos magyarországi tartózkodásuk során budapesti, pécsi és szegedi zeneoktatási intézményeket keresnek fel, tapasztalatcsere céljából.

A zongora és hegedű szakos tanárokat Stanics Béla igazgató üdvözölte. Ezután hangverseny, majd szakmai

beszélgetés következett. A jól sikerült baráti találkozó befejezéseként a csoport vezetője, Marietta Tazsatovna — az egyik moszkvai zeneiskola igazgatója — mondott köszönetet a kedves fogadtatásért.

Richard Waverly, az amerikai légiőr tisztje ledobta az atombombát Hirosimára. Miután tudomást szerzett tetteinek szörnyű következményeiről, úrrá lett rajta az iszonyat és a bűntudat. Bűnhődni akart, hazájában azonban hősként ünnepezték. Tizenhat évvel Hiroshima után Waverlyt perbe fogták. Hogy a rendre-szerű veszélyes igazságairól (a bomba bevetése értelmétlen, felesleges volt, a háború kimenetelét szempontjából is és embertelen, rettenetes a tett, amelynek soha többé nem szabad megismétlődnie) ne beszélhessen, be akarták bizonyítani: örült, zárt intézetben a helye.

Rolf Schneider drámát írt a perről, Horváth Ádám rendezte az ebből készült tévéjátékot. Nyilatkozata szerint a darab és a tévés változat alapkérdése: valóban örült Waverly, vagy ellenkezőleg, talán egyedül ő viselkedik normálisan a mindent feltejtő közömbösök seregében. A rendező szerint kétesélyes a játszma „az utolsó percig, amíg a bíróság nem dönt”. Nos, lehet hogy Waverly hazájában úgy ren-

Kongresszust tart a Nemzetközi Diákszövetség

Kedden Budapesten, az Építők Rózsa Ferenc székházában megkezdődik a Nemzetközi Diákszövetség XI. kongresszusa. A május 14-ig tartó tanácskozás célja, hogy összegezze az 1971-es pozsonyi kongresszus óta a nemzetközi diákmozgásban bekövetkezett változásokat, elemezze a szövetség munkáját, s megszabja feladatait a következő esztendőkre. (MTI)

Ma, Szegeden:

Közlekedésgazdasági konferencia kezdődik

Ma, kedden délelőtt 11 órakor kezdődik a Tisza Szálló dísztermében az V. országos közlekedésgazdasági konferencia, a Közlekedéstudományi Egyesület szegedi szervezetének rendezésében. A kétnapos konferencia megnyitó előadása a Közlekedés- és Postaügyi Minisztérium tudománypolitikájának közlekedésgazdasági vonatkozásairól szól. Délelőtt a közlekedéstudom-

mányok hatékonyságáról, továbbá fejlesztésükről, délután pedig a KPM-hez tartozó intézményekben, vállalatoknál folyó kutatásokról hallhatnak a résztvevők, a vasút gazdasági fejlesztésével, a posta és a távközlés szolgáltatásaival, az európai víziút-hálózat bővítésével kapcsolatosan. A konferencia holnap, szerdán délelőtt 9 órakor folytatja munkáját.

Kövek és épületek

A KATEDRÁLISÉPÍTŐ

Fischer Ernő festőművész, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára tavalyi, Múcsarnokban rendezett nagyszabású tárlata után Szegeden is kiállított műveinek egy részét. Ars poeticája szerint a festő munkája rokon az építőmesterséggel. „Mindig új szellemi alaprajznak megfelelően kell állványozni és építeni. Új formákat, új módszereket, eszközöket kell keresni, hogy értelmezni tudjuk az új tartalmakat, mindig új megoldásokat keresve azokra a kérdésekre, melyeket az örök mozgásban levő emberi világ felvet.” A kérdésekre a leglényegesebb összefüggések felvillantásával, a legmélyebb emberi tartalmak megmutatásával igyekszik válaszolni. Tartalmi értékei a 20. századi ember gondolkodásában gyökereznek, olyan alkotóművész letisztult élményvilágában, akiből a harmónia iránti igény szól. Hol zenei tételeket idéző hatásokkal, hol a lélek rezdüléseire rezonáló hullámokkal, hol víziók ritmusrendjével fejezi ki gondolatait. Alkotásai minden esetben többrétegű művek, figurális alkotásai éppúgy tag asszociációs pályákat nyitnak, mint ártírt városképeit, légies katedrálisait, tobzódó csendeleit. A mély, filozofikus töltésű gondolat éppúgy nem idegen tőle, mint a megejtő líraiság. Múlt és jelen, emlék és valóság, rea-

litás és fantázia együtt, kéz a kézben alkotja festményeit.

Tavalyi pesti kiállítása után sokunkban felszakadt a sóhaj, de jó volna Szegeden is látni Fischer képeit. Bár minden hasonló óhaj így realizálódna. S most hadd legyünk telhetetlenek: a közeljövőben szeretnénk itt, Szegeden egyúttal látni Fischer Ernő gyűjteményes kiállítását. Addig el kell búcsúznunk tőle, hiszen másfél évtizede eredményes művészpédagógiai tevékenység után nyugalmába vonult. A mostani, Képtárban rendezett kiállítás szép búcsú Szegedtől. Viszontlátásra!

TUDÓS-PANTEON

László Gyula egyetemi tanár, a régészeti professzora, számos könyv és sok-sok tanulmány szerzője, az egykori festőnövendék ismét elkápráztat bennünket. Tavalyi irodalmi arcképcsarnoka után a Képtárban most tudós-panteonját mutatja be. Azoknak a kortárs-tudósoknak megörökített arcvonásait tárja közönség elé, akik így

TISZTA FORRÁSBÓL

A mihályteleki Móróc Zsigmond Művelődési Házban Papp György linóleum-metszeteiből nyílt kamarakiállítás. Tíz nagyméretű — jórészt színes — linómetszet díszíti a klubszoba falait, s emlékekkel gazdagítja a látogatókat.

A megnyitó-közönség érdeklődő, nyílt kérdései mindenkit hamar meggyőzhettek: érdemes volt elkezdni, folytatni kell! Papp György népművészetből, tiszta forrásból táplálkozó grafikája igaz közönségre talált Mihályteleken.

A GENEZIS LÍRÁJA

„A tenger koramoszatai, mézcsillagai, virágállatai, pillangótarka csigái képviselik a genezisben a legősibb műfajt, a lírát” — írta Móra Ferenc, s ezt az idézetet választotta sajtóhírbeli kiállítás mottójául Richter Ilona Munkácsy-díjas festőművész. Nem véletlenül. Richter Ilona ugyanis a Földközi-tenger és a Nápolyi-öböl növény- és állatvilágának avatott és ihletett feltérképezője. Rendkívüli aprólékosággal, pontossággal és érzékenységgel megfestett különös tengeri növényei és állatkái nevess tudományos kiadványok illusztrációi.

A lapok forma- és színgazdagsága minden festői fantáziát felülmúl. S mégsem művészi alkotások ezek, hanem csodás illusztrációk. A Művészklub májusi tárlatát tegnap, hétfőn este nyitotta meg dr. Kralovics Alán, a Veszprém megyei múzeumok igazgatója. Az est második részében Varga Béláné ornitológussal beszélgetett Polner Zoltán, majd film- és diavetítés zárta az összejövetelt.

T. L.

Utaseltérítés

Gyakran utazom a Szeged — Szőreg autóbuszvonal járatain, így alkalmam van bosszankodni több kalauznak az utazóközönséggel szemben tanúsított, nem éppen dicsérendő magatartásán. Az azonban, aminek az elmúlt hét végén tanúja voltam, minden eddiginél felháborítóbb volt.

Azon a délutánon 14.30-kor Szőregre indult autóbusz kalauza a Kamaratöltésnél nem engedte leszállni az utasok többségét. Amikor két

utas leszállt, egyszerűen becsukta az ajtót és elindította a kocsit. — „Azért nem engedtem magukat leszállni — oktatta ki a megrökönyödött és felháborodott utasokat —, hogy a jövőben tanulják meg: igyekezni kell a leszállással, erre kell időben fel kell készülni”.

A következő megállóhelyen — ahol magam is leszálltam — dobhentem meg az elém tároló látványon: néhány, nagyon idős öreg asszony és férfi indult vissza gyalog a Kamaratöltés felé s kellett legalább egy kilométert gyalogolniuk azért, mert a kalauz nem engedte őket az előző megállóhelyen távozni. Kérdés: milyen jogon merészel egy kalauz ilyen magatartást tanúsítani az utasokkal szemben? Honnén veszi a bátorságot, hogy idős, fáradt embereket gyaloglásra kényszerítsen?!

Úgy vélem, az eset kapcsán az illetékeseknek ismételt emlékeztetniük kell a kalauzokat — akiket illet — azon kötelezettségükre, hogy a legmesszebbmenő udvariassággal és felelősségtérítéssel kell ellátniuk szolgáltatukat.

Perényi István

A Móra Ferenc Mgtsz. II. számú üzemegységében nagy mennyiségű

fűszerpírtamin-
és cecepaprika-
pálinka
eladó

Telefon: 14-778. Ügyintéző:
Orosz Kornél.

Játékok a történelemből

deznék a darabot, hogy feszült, drámai pillanatok sorozatával igazí kéteket keltenének a nézőkben, valóban csak a végén válna nyilvánvalóvá az igazság. Horváth Ádám azonban — bár nyilatkozata ennek el-letmond, de a kész mű „tanúskodik” —, úgy rendezett, hogy számunkra pillanatig sem kétséges: a tiszt teljesen normális. A végeredmény, a látott tévejétek szempontjából persze teljesen közömbös, vajon pontos rendezői elgondolás alapján, vagy „véletlenül” történt, hogy a darab alapkérdése nem Waverly személyével, hanem azzal a társadalommal kapcsolatos, amelynek bírósága már a tárgyalás előtt ismeri az ítéletet: a hirosimai bombázó örült. És ugyancsak ellentétben a rendezői nyilatkozattal: a védő nem azért drámai alak, mert kilátástalan, mégis társulattat hírnevének visszaszerzéséért, hanem mert látja ugyan, hogy védené sorsa kilátástalan, mégis társulattat szegődik — mindenki ellenében és az emberiség nevében.

Mint látható, ezek a valóban drámai helyzetek és cse-

lekvések felfedezhetők a Horváth Ádám rendezte tévéjátékban. A baj csak az, hogy korántsem olyan intenzív, korántsem keltenek akkora feszültséget, mint lehetett volna — ha a rendezés elsősorban ezekre koncentrálna. A bírósági tárgyalások dialógusainak rendszere pedig — számtalan remekmű bizonyítja —, különlegesen alkalmas a feszültség teremtésére is, kiemelkedő színvonalú teljesítmények elérésére is. A Richard Waverly pere című tévéjáték rendezőlapjából egyedül Szépey Imrénének sikerült ilyenféle magas színvonalú játékot produkálni.

A hazai történelemhez nyúlt — szerencsés kézzel — Pernye András, amikor megírta a Máttyás király udvarában, 1489. című műsorforgatókönyvét. Rendkívül szegényes leltár lenne, amit a hasonló jellegű televíziós produkciókról összeállíthatnánk. Ezért, és a folytatás reményében örömmel üdvözlünk a képernyőn ezt a „régicdőségünkről” a zene nyelvén sokat mondó alkotást.

Korszerűsítések Özdon

Az Özdi Kohászati Üzemek az idén olyan új létesítményekkel gazdagodik, amelyek a dolgozóknak jobb munkafeltételeket biztosítanak és csökkentik a gyárváros levegőjének szennyeződését. Így például Hódoscsépány térségében 134 millió forintot költséggel épül fel a vállalat közlekedési gyárrészlegének korszerű és tágas tmk-üzeme. Az építési és szerelési munkák befejezéséhez közelnek